

Voorpagina

bij de foto: Rudolf van Reest (1897-1979) was een gereformeerde journalist en romanschrijver, die vanaf 1939 werkzaam was bij uitgeverij Oosterbaan & Le Cointre te Goes. Daar verzorgde hij onder meer het weekblad *De Reformatie*. Hij bezocht driemaal de Verenigde Staten – in 1939, 1947 en 1971 – en schreef over de laatste, langdurige bezoeken twee reisboeken. Als ‘ambassadeur’ van de vrijgemaakte kerken poogde hij gereformeerde Amerikanen van het goed recht van de Vrijmaking te overtuigen. [LEES VERDER OP PAGINA 2]

Nr. 13, december 2000

IN DIT NUMMER:

In de Chevrolet van Rudolf van Reest

75 jaar kwestie Geelkerken

Internationaal archiefonderzoek

Redactioneel

Steeds meer mensen en instellingen van allerlei gading vinden hun weg naar het ADC. Het ADC adviseert de kerken op archiefgebied, desgevraagd ook buiten die kring; het trekt onderzoekers aan uit eigen land, maar bijvoorbeeld ook uit Zuid-Afrika; het werft kerkelijke archieven, maar ook archieven van politieke, sociale en onderwijsinstanties; en het begeleidt kerkhistorisch onderzoek, maar ook onderzoek naar de geschiedenis van de gereformeerde emigratie en van de vrijgemaakte pers. Kortom, het ADC functioneert volop als centrum voor de geschiedenis van de Gereformeerde Kerken, van haar leden en van met haar verwante instellingen.

Is dat belangrijk? Ja, een gemeenschap toont dat ze leeft, ook door omgang te hebben met haar geschiedenis. Die omgang wordt zelfs belangrijker, naarmate de gereformeerde overtuiging in onze cultuur tegendraadser wordt. Tegenover de aanbidding van het hier en nu stelt de gereformeerde dat het heden niet bestaat zonder gisteren en niet is afgedankt op de dag van morgen. Dit is de geest van gezang 35: 'Van Hem, de ene Heer, gaf het verleden blijk, het heden zingt zijn eer, de toekomst is zijn rijk.'

Verleden, heden en toekomst horen bij elkaar. Dat leer je niet van de moderne cultuur, maar je kunt het leren in de geschiedenis, die oefenschool voor het leven bij uitstek. Daar kun je ondervinden wat je vandaag niet altijd opmerkt: hoe elk heden – of dat nu 1944, 1834, of 1517 is – niet uit de lucht is komen vallen, maar verbonden is met een verleden en een toekomst heeft.

Schroom dus niet de gang te maken naar het ADC, zijn conferenties bij te wonen of zijn publicaties aan te schaffen. Velen gingen u voor zich historisch te wapenen voor vandaag en morgen.

De directeur van het ADC is uitgenodigd door Princeton Theological Seminary in de Verenigde Staten om daar als 'visiting scholar' een periode van vier maanden te komen werken. Deze periode zal worden gebruikt voor onderzoek naar de kerkelijke en theologische betrekkingen tussen Nederland en Noord-Amerika van plm. 1850 tot plm. 1950. De archieven van Princeton – en van het nabij gelegen Westminster Theological Seminary – bevatten veel

stukken van Nederlandse theologen en theologische instellingen. De directeur vertrekt eind januari naar Amerika, maar blijft via het ADC bereikbaar.

Op 5 en 6 oktober 2000 werd in de Abdij te Middelburg het congres 'California dreams' gehouden, georganiseerd door het Roosevelt Study Center te Middelburg en het ADC. Aan de orde op dit levendige congres kwam onder andere de geschiedenis van Nederlandse emigranten naar Californië, een vergelijking tussen de Californische (Hollywood!) en de Nederlandse filmindustrie, de Californische televisiedominees en hun pogingen ook in Nederland voet aan de grond te krijgen.

In de Chevrolet van Rudolf van Reest

De directeur van het ADC, dr. George Harinck, hield een lezing over de journalist Rudolf van Reest en zijn reis van 1947 dwars door Amerika naar Californië, waarover deze het jaar daarop zijn boek *Van kust tot kust* publiceerde. Het Amerika dat Van Reest bezocht was in zijn ogen niet meer het land waar je het van krantenjongen tot miljonair kon brengen. De overheid kreeg ook daar de economie in zijn greep en de welvaart was schijn, een zeepbel die elk moment uit elkaar kon spatten. En dan zou het de vraag zijn, of de Verenigde Staten het communisme zou kunnen blijven weerstaan.

Van Reest was dus niet zonder zorg over Amerika's toekomst. Des te interessanter was daarom zijn ontmoeting met de avantgardistische cultuur van Californië: daar zag hij de wereld van de toekomst in het gelaat: een efficiënte, gemotoriseerde samenleving. Van Reest vergat onder de Californische zon even zijn zorg. Hij werd aangestoken door de energieke sfeer in Californië en kocht er een tweedehands Chevrolet, de eerste auto van zijn leven. In zijn levendig geschreven boek kijken we met Van Reest, die voortdurend *on the road* is, door zijn voorruit naar het wisselende landschap van Amerika.

Het reisverhaal van deze werknemer van Oosterbaan & Le Cointre – hij verzorgde er *De Reformatie* en had in die hoedanigheid een nauwe relatie met K. Schilder – onderscheidt zich van andere door de aandacht voor het kerkelijk leven van de Nederlandse emigranten. Hij probeerde onder hen aandacht te vragen voor de Vrijmaking, maar moest vaststellen dat de grote Christian Reformed Church er niet voor open stond – Schilder zou een jaar later op zijn tweede Amerikaanse reis hetzelfde ondervinden. De synodaal-gereformeerden hadden direct na de oorlog in 1945 contact gezocht met de CRC en er de indruk gewekt, dat Schilder een

ruziezoeker was. Dit beeld bleek niet meer ongedaan te maken. Alleen bij de kleine Protestant Reformed Churches (PRC) van ds. H. Hoeksema vond hij nog gehoor. Deze kerken waren in 1924 ontstaan, toen Hoeksema vanwege zijn kritiek op Kuypers opvattingen inzake de gemene gratie in conflict kwam met de Christian Reformed Church en bij wijze van oplossing werd afgezet. Hier zag Van Reest parallellen met Schilder en de Vrijmaking.

Hij logeerde in elke PRC-pastorie waar hij zijn Chevrolet het erf opdraaide en slaagde er in een band te leggen tussen de vrijgemaakte kerken en de PRC. Helaas leidde deze toenadering tot een breuk in de PRC en toen Van Reest in 1971 opnieuw de Verenigde Staten bezocht, kreeg zijn somberheid over Amerika's toekomst sterk de overhand, mede door de verkwijning van het reeds in 1947 zo zwakke gereformeerde element in de Amerikaanse samenleving.

Waar Abraham Kuypers boek over zijn Amerikaanse reis in 1898, de *Varia Americana*, getuigde van een optimisme inzake de invloed van het calvinistische element in de hoofdstroom van de Amerikaanse politiek en cultuur, past van Reests boek uit 1947 in de geschiedenis van de *decline and fall* van de gereformeerde wereld. Hij somberde over het isolement van de kleine gereformeerde kerken en het gebrek aan invloed van het christendom op de Amerikaanse politiek en cultuur. Van Reest hield zijn gereformeerde overtuiging vast, maar hij moet zich met zijn ideaal van het calvinisme als brede culturele beweging (hij was een bewonderaar niet alleen van Schilder, maar ook van Colijn) in 1947 een roepende in de woestijn hebben gevoeld. Hij moest aan de Oostkust zijn Chevrolet achterlaten, maar was blij weer terug te keren in zijn principiële Nederlandse wereld, al moest hij zich daar weer gewoon per trein en fiets verplaatsen.

Dat er goede schoolmeesters zijn

Op de Theologische Universiteitsdag van 27 september jl. verscheen deel vier in de AD Chartas-reeks, *Dat er goede schoolmeesters zijn. Ontstaan en ontwikkeling van het gereformeerde kweekschoolonderwijs*, geschreven door drs. Niek Bakker. In dit boek beschrijft Bakker de geschiedenis van de Gereformeerde Onderwijzers Opleiding te Enschede, later te Amersfoort, en de Gereformeerde Kweekschool te Groningen. Twee zaken springen daarbij in het oog: het grote idealisme van de initiatiefnemers om *gereformeerd* onderwijs te bieden naast en in reactie op het christelijk kweekschoolonderwijs. Het begin was eenvoudig, maar er is veel bereikt. Het idealisme ging echter voorbij aan de wenselijkheid te formuleren wat nu precies het bezwaar was tegen het christelijk onderwijs en aan de noodzakelijkheid aan het begrip 'gereformeerd' een eigen pedagogische inhoud wordt

gegeven. En tevens springt in het oog het grote mentaliteitsverschil tussen vrijgemaakten in Enschede en in Groningen. In Enschede waren de gereformeerden massaal met de Vrijmaking meegegaan, was er geen groot conflict met synodalen en geen behoefte de opleiding te beperken tot vrijgemaakte leerlingen. Groningen lijkt daarnaast wel een andere wereld: gereformeerd Groningen brak ten gevolge van de Vrijmaking in tweeën en de scheuring ging met een heftig conflict gepaard. Op de kweekschool, die ruim een decennia nadien werd gesticht, werden alleen vrijgemaakte leerlingen toegelaten en voor de docenten lag de lat nog hoger: ze moesten van een bepaald vrijgemaakt soort zijn. Bemiddeling van predikanten om de sfeer te matigen mocht niet baten. Het boek, geschreven op basis van op het ADC berustende archieven, biedt zelfs voor nauw betrokkenen van destijds veel nieuws en biedt *en passant* zicht op enkele centrale zwakke en sterke zijden van de vrijgemaakte geschiedenis.

Ter gelegenheid van de verschijning van dit boek was op de TUdag op het ADC ook een tentoonstelling ingericht over vijftig jaar vrijgemaakt kweekschoolonderwijs. Tevens signeerde Niek Bakker voor de deur van het ADC zijn boek. De vele foto's op de tentoonstelling boden een feest der herkenning en riepen oude herinneringen wakker. De tentoonstelling is na de Schooldag uitgeleend aan de Gereformeerde Hogeschool te Zwolle, voor haar megareünie van 4 oktober te Apeldoorn.

Joint Archives, Holland, Michigan

In de zomer van 2000 heeft ADC-archivaris Irene van der Lugt in het kader van haar archiefopleiding een aantal weken stage lopen bij een zusterinstelling, de Joint Archives of Holland, in Holland, Michigan, USA. Op de Joint Archives worden de archieven bewaard van de Reformed Church of America (RCA), de Historical Trust of Holland, het gemeentemuseum, en het Western Theological Seminary van de RCA. Tijdens de stage is met name aandacht besteed aan zaken rondom het beheer van kerkelijke en semi-kerkelijke archieven. In grote lijnen komt het beheer op de Joint Archives overeen met de gang van zaken op het ADC. Tot de werkzaamheden behoorden de beschrijving van het archief van een zendeling, een *donor call* (het bezoek aan een schenker) en de samenstelling van een tentoonstelling voor het Seminary. De Joint Archives maakt volop gebruik van het internet. Het eigen archievenoverzicht is op internet te raadplegen, tot en met de volledige plaatsingslijsten en inventarissen. Dit is voor het ADC nog niet mogelijk, maar de kennismaking ermee was nuttig. Op korte termijn zal het ADC een eigen website openen en daarbij zal zeker gebruik gemaakt worden van de ervaringen opgedaan in de USA.

Internationaal archiefonderzoek

Op verzoek van Kent M. Haworth, archivaris van de York University in Toronto, Canada, heeft het ADC meegewerkt aan een onderzoek naar de wijze waarop Nederlandse archivariissen hun archieven beschrijven. Dit onderzoek maakt onderdeel uit van een internationaal project ter bevordering van een uniforme wijze van archiveren en wordt in samenwerking met de Archiefschool te Amsterdam uitgevoerd. Het onderzoek richt zich op verschillende types archiefbewarende instellingen en het ADC is door de Archiefschool verzocht mee te werken aan dit onderzoek.

Onderzocht werd hoe het ADC binnenkomende archieven registreert. Bij ons gaat dit als volgt: de naam van het archief, het onderwerp, de schenker, de datering, datum van schenking, etc. worden genoteerd. Na deze eerste registratie wordt het archief, in ieder geval op termijn, nader toegankelijk gemaakt met behulp van een plaatsingslijst of een inventaris. In een plaatsingslijst wordt per doos globaal de inhoud vermeld. In een inventaris wordt per map de inhoud vermeld en wordt in ieder geval de correspondentie per stuk beschreven. Per brief worden afzender, geadresseerde, datum en een karakteristiek van de inhoud geregistreerd. Na de inventarisatie van de werkwijze bij een dertigtal Nederlandse instellingen, zal de stand van zaken in ons land worden geanalyseerd en vergeleken met internationale standaarden en richtlijnen met betrekking tot het beschrijven van archieven. Het onderzoek moet in het najaar van 2001 zijn voltooid.

Schilders theologie heeft handen en voeten

Wikus Buys (1967) is een Zuidafrikaans theoloog en predikant van de Gereformeerde 'Dopper' Kerk te Piet Retief in Zuid-Afrika. Hij bereidt een proefschrift voor over het denken van K. Schilder over de kerk, waarop hij in Bloemfontein hoopt te promoveren. Om zijn onderzoek af te ronden verbleef ds. Buys dit najaar drie maanden in Kampen, daartoe in staat gesteld door een beurs van de Nederlandse regering. Hij heeft die tijd grotendeels besteed aan studie van literatuur en archieven op het ADC. We stelden hem enkele vragen:

Hoe bent u geïnteresseerd geraakt in Schilders theologie?

In mijn studietijd omstreeks 1990 aan de Theologische School te Potchefstroom hoorde ik nauwelijks over Schilder. De Dopperkerk stond vroeger in correspondentie met de synodale kerken en vanwege die relatie bleef de Vrijmaking buiten vizier. Ik leerde Schilder kennen door lectuur van *Christus in Zijn lijden* en S.A. Strauss' proefschrift over Schilder en het verbond. Hij sprak me in de gespannen situatie in Zuid-Afrika zeer aan door zijn klemtoon op

de tegenwoordigheid van God hier en nu en op de concrete navolging van Christus. Zijn theologie is niet ijl, maar heeft handen en voeten.

Wat boeit u in zijn denken over de kerk?

Dat hij de kerk niet in het luchtledige behandelt, maar in verband met de geschiedenis en het begin en einde daarvan. Het draaide bij hem niet om de verdediging van de eigen kerk, maar om Christus' werken naar het herstel van alle dingen. Dat verleent zijn denken een groot bereik en een enorme dynamiek. Als oecumenicus wordt hij onvoldoende serieus genomen. De polemische vorm waarin hij vaak schreef is daar mede debet aan. Mensen houden gewoonlijk niet van twist, en omdat we Schilders tegenstanders niet meer kennen boeit zijn polemieken niet meer. Maar er is goud in. Er zouden daarom studies moeten komen die het positieve in Schilders polemieken verwerken.

Welke betekenis heeft Schilder in Zuid-Afrika?

In het nieuwe Zuid-Afrika van na 1994 is de tegenstelling tussen geloof en ongeloof scherper. Christenen raken daardoor meer op elkaar aangewezen en stuiten zodoende op de eis tot oecumene, die Schilder indringend heeft behandeld. En nu de kerk scherper in de samenleving komt te staan, is ook Schilders christocentrische cultuurbeschouwing actueel: hij nam de wereld en haar vragen serieus. Hij had niets van wereldmijding, maar debatteerde intensief met zijn eigen tijd. In die ontmoeting heeft hij Christus een centrale plaats gegeven en Hem verkondigd.

Hoe denkt u over Schilders betekenis in Nederland?

Ik ben als buitenstaander voorzichtig, ik ben hier maar kort. Maar ik geloof dat de jongeren niet in Schilder zijn geïnteresseerd en dat schilderianen hem soms anders begrijpen dan ik, bijvoorbeeld over de ware kerk. Mij treft het automatisme waarmee vrijgemaakten hun kerk als waar beschouwen. Deze mentaliteit is tegenovergesteld aan wat Schilder met zijn denken over de kerk beoogde. Schilder lijkt voorbij, terwijl hij toch zo actueel is, bijvoorbeeld vanwege zijn beklemtoning van Gods transcendentie tegenover het postmoderne veelgodendom, gecombineerd met zijn spreken over de mens, niet óf als slaaf óf als god, maar als Gods medewerker. Zijn visie biedt de mens zin en een grotere vrijheid dan de mensenrechtencultuur.

Het lijkt wel alsof Schilder buiten de vrijgemaakte kerken meer belangstelling trekt dan daarbinnen?

Voor vrijgemaakten is Schilder vooral verbonden met de Vrijmaking en ik denk dat een conflict niet voldoende is om de belangstelling voor hem levend te houden. Anderen – vooral in het buitenland – komen los van dit conflict in aanraking met Schilder en ontmoeten hem in

verband met Karl Barth of Berkouwer. Dan komt de theologisch zo boeiende Schilder eerder in het vizier, en herken je zijn kwaliteit. Zo heb ik bijvoorbeeld Schilders kritiek op Barths transcendentalisme nooit weerlegd gezien.

75 jaar kwestie-Geelkerken

In maart 2001 is het 75 jaar geleden dat de Amsterdamse gereformeerd predikant dr. J.G. Geelkerken (1879-1960) werd afgezet door de generale synode van de Gereformeerde Kerken te Assen. Dat deze kwestie nog steeds de aandacht trekt moge blijken uit het feit dat journalist Willem Bouwman van het *Nederlands Dagblad* nooit meer reacties heeft gekregen op zijn in 1998 en 1999 verschenen wekelijkse serie over de jaren van de twintigste eeuw, dan op het artikel dat over 1926 en dus over Geelkerken handelde.

Op 23 maart 2001 organiseert het ADC, in samenwerking met het Historisch Documentatiecentrum voor het Nederlands protestantisme van de Vrije Universiteit, in de Lemkerzaal te Kampen een congres over de kwestie-Geelkerken in zijn historische context. Daar komen vragen aan de orde: wie was Geelkerken, hoe verhiel deze kwestie zich tot de culturele situatie van na de Eerste Wereldoorlog en welke rol speelden daarin de opvattingen van Kuiper en Bavinck, hoe is er tot nu toe over deze kwestie geschreven, in hoeverre is de kwestie-Geelkerken een typisch probleem van het neocalvinisme, hoe werd het kerkrecht in deze kwestie gehanteerd en hoe reageerde destijds kerk en wereld op de kwestie? De kosten voor het congres bedragen f 40,-. Te zijner tijd ontvangt u een uitnodiging, maar de plaatsruimte is beperkt. Wilt u zeker zijn van deelname, meldt u dan zo spoedig mogelijk aan bij het ADC, tel. 038-3331688; e-mail: adcgkv@wxs.nl.

Jubileum Vrye Gereformeerde Kerk Pretoria

In 1950 werd in Pretoria de eerste Zuidafrikaanse vrijgemaakte emigrantenkerk gesticht. Historicus dr. J.W. Meijer heeft met behulp van onder meer de ADC-archieven een kroniek over de afgesloten halve eeuw geschreven, die openhartig genoemd mag worden. Meijer schrijft dat het nog te vroeg is voor objectieve geschiedschrijving, maar hij biedt daartoe wel alvast enige structuur, door steeds aandacht te besteden aan drie brandpunten in het gemeentelven: de afrikanisering, de predikantenvoorziening en de zending. Het afrikaniseringsproces tekende zich onder de eerste emigrantengeneratie af in het geschipper tussen aanpassen en handhaven: rondom de kerkelijke huwelijksbevestiging en de taalkeuze in de eredienst. Maar het bleek ook uit de spanning rondom de polemische mentaliteit van hen die door de Vrijmaking waren gestempeld. De doelgerichtheid en vastbeslotenheid die de

emigrant veelal eigen is, uitte zich op kerkelijk gebied soms in drijfverij en koppigheid, hetgeen volgens Meijer niet bevorderlijk was voor het beheersen van de spanningen. In verband met de voor deze kerk roerige jaren zestig en zeventig (scheuring en breuk met twee predikanten) spreekt hij zelfs van een onderhuids gebrek aan eensgezindheid.

De afhankelijkheid van predikanten uit Nederland hield de band met het oude moederland levend tot in recente tijd – ds. J.J. Arnolds bibliotheek verhuisde bijvoorbeeld naar Pretoria -, maar ze hield ook lang de tweestrijd in stand tussen handhaving van het eigene en aanpassing aan het nieuwe land. De Vrye Gereformeerde Kerk is echter vanaf de jaren tachtig op weg te veranderen van een emigrantenkerk in een Zuidafrikaanse kerk. Ze ging in eigen land zending bedrijven, met de typische problemen van cultuur- en rasverschillen het land van de voormalige apartheid eigen. Een ander blijk van deze verandering is een hernieuwde bezinning op de relatie tot de ‘dopper’-kerk, de in 1859 gestichte Zuidafrikaanse gereformeerde kerk.

Meijer is er in geslaagd een boeiende geschiedenis te schrijven van een kerk die in beweging werd gezet door de spanning tussen haar herkomst en haar toekomst, tussen Nederland en Zuid-Afrika, tussen de Vrijmaking van 1944 en gereformeerd zijn anno 2000 en tussen blanke superioriteit en de werkelijkheid van de regenboognatie. Het is het type spanning die ieder bewust levend mens in zijn eigen leven herkent, maar die Meijer in de geschiedenis van een emigrantengemeente levensgroot ontmoette en boekstaafde. Zijn conclusie luidt in het Zuidafrikaans, met een verwijzing naar de bergrede: *tog 'n lig*.

Tog 'n lig. 50 jaar Vrye Gereformeerde Kerk Pretoria, 106 pag., f 15,00. Besteladres: L. Ros, Postbus 24878, Gezina 0031, Pretoria of: louiseros@iname.com

Archieven

In het afgelopen halfjaar zijn de volgende archieven en verzamelingen ontvangen en/of bewerkt:

¶ *Archief dr. R.H. Bremmer en mr. L.G.A. Bremmer-Lindeboom*

Nadat in de afgelopen jaren reeds regelmatig een gedeelte van het archief van het echtpaar Bremmer was overgedragen aan het ADC, is in verband met verhuizing nu het gehele archief overgedragen, om op termijn bewerkt en geïnventariseerd te worden.

¶ *Archief afdeling Noord-Holland van de Nederlandse Bond van Gereformeerde Jongelingsverenigingen (NBGJ)*

In de vorige ...*adcetera* werd de ontvangst van het archief van de afdeling Zuid-Holland van de NBGJ gemeld. Naar aanleiding hiervan heeft de Nederlands Gereformeerde Kerk te Zaandam, via haar scriba de heer C. Camfferman, het archief van de afdeling Noord-Holland van de NBGJ aan het ADC geschonken. Het archief was terechtgekomen in het archief van deze kerk te Zaandam. Het beslaat de periode 1946-1961 en bestaat voornamelijk uit notulenboeken.

¶ *Archief afdeling Hasselt van het GMV*

In 1998 is het archief van het Gereformeerd Maatschappelijk Verbond op het ADC geïnventariseerd, geschoond en overgepakt. Ter aanvulling is nu het archief van de (opgeheven) afdeling Hasselt als zelfstandig archief aan het ADC geschonken.

¶ *Archief Kring Gereformeerde Vrouwenverenigingen Groningen-Zuid*

Mw. Kooistra uit Groningen heeft na opheffing van de kring van Gereformeerde Vrouwenverenigingen te Groningen-Zuid het archief geschonken aan het ADC. Het archief van de Kring Rotterdam Zuid-Oost is ook reeds op het ADC aanwezig. Heeft u nog materiaal van regionale of landelijke gereformeerd vrijgemaakte organisaties, dan kunt u dat in bewaring geven op het ADC. Uw materiaal is van harte welkom ter aanvulling van de huidige collectie.

¶ *Archief prof. dr. L. Doekes*

Prof. dr. J. van Bruggen heeft het archief van prof. Doekes aan het ADC overgedragen. Het archief bevat geen correspondentie, maar wel materiaal als foto's en realia. Er waren reeds stukken van prof. Doekes op het ADC aanwezig, zodat een en ander kon worden samengevoegd tot één archief.

¶ *Archief Senaat Theologische Universiteit*

De hoogleraren Van Bruggen en Douma hebben een aanvulling op het senaatsarchief van de Theologische Universiteit in bewaring gegeven op het ADC. Het betreft notulen van de senaatsvergaderingen van eind jaren zestig en stukken betreffende commissiewerk. Beide aanvullingen zijn opgenomen in het reeds aanwezige archief van de TU.

¶ *Schenking dr. P.W. Kwant te Voorburg*

Dr. Kwant is jarenlang voorzitter geweest van de vereniging De Verre Naasten. Het archief van deze vereniging is in bewaring gegeven op het ADC en momenteel onder bewerking. Dr. Kwant heeft ook zijn persoonlijk archief aan het ADC geschonken, als aanvulling op het niet

in alle opzichten volledige verenigingsarchief. Het euvel van de onvolledigheid geldt alle archieven en dat maakt schenkingen als deze extra welkom.

¶ *Archief Landelijke Vereniging voor Evangelisatiearbeid (LVEA)*

In mei 2000 is de LVEA opgeheven en heeft het deputaatschap Evangelisatie de taken van deze vereniging overgenomen. Bij de afsluiting van haar bestaan heeft de LVEA haar archief overgedragen aan het ADC. Het archief beslaat de periode 1948-1999. De LVEA bestaat echter al sinds 1927. Het archief over de periode 1927-1947 ontbreekt echter. Als u weet waar dit archief zich bevindt, wilt u dan contact opnemen met de archivaris.

¶ *Archief Vereniging Evangelisatie & Recreatie (E&R)*

Bij de inbewaringgeving van het archief van de LVEA bleek ook een deel van het archief van de vereniging E&R zich tussen de stukken te bevinden. Dit archief is als zelfstandig archief ook op het ADC in bewaring gegeven en loopt over de periode 1972-1995.

¶ *Archief Deputaten Gereformeerde Missiologische Opleiding (GMO) en deputaten Institute of Reformed Theological Training (IRTT)*

Deputaten van de generale synode zijn verplicht hun oud archief in bewaring te geven op het ADC, waar de archieven van de synode en van de synodale deputaatschappen bewaard worden. Deputaten GMO, vanaf 1993 deputaten IRTT, hebben naar deze regel gehandeld en het archief overgedragen. Mogen andere deputaatschappen volgen.

Kerstvakantie

In verband met de kerstvakantie is het ADC gesloten van maandag 25 december tot en met vrijdag 5 januari 2001. Vanaf maandag 8 januari bent u weer iedere werkdag van 9.00 tot 17.00 uur van harte welkom.

marge pagina zes

Adreswijziging

Wilt u een wijziging in het adres van het scribaat/archiefbeheer ook aan het ADC doorgeven? Dit geldt ook als er een (nieuwe) archiefbeheerder wordt aangesteld in de gemeente. Met die adreswijzigingen houden we ons bestand actueel en krijgt de juiste persoon ook de juiste informatie. Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

Donateursactie

Enthousiast over de activiteiten en resultaten van het ADC?

Geïnteresseerd in onze publicaties?

Wordt donateur 2001 van het ADC! Met een jaarlijkse bijdrage van *f* 25,- of meer ondersteunt u de activiteiten van het ADC: studiedagen, congressen, tentoonstellingen en publicaties. U ontvangt dan de halfjaarlijkse nieuwsbrief, uitnodigingen voor de activiteiten van het ADC, 20 % korting op de losse delen in de AD Chartasreeks. Bestelt u via onderstaande bon de gehele reeks, dan is uw korting zelfs 30 %.

Afgelopen jaren hebben we reeds velen als donateur mogen begroeten. Via deze weg willen we allen hartelijk danken voor hun steun en vragen het ADC het komende jaar opnieuw te steunen.

U wordt donateur door het inzenden van de acceptgiro, die als adresdrager bij deze nieuwsbrief is ingesloten.

□-----

Aanbiedingsbon

Ik heb de acceptgiro voor mijn donatie 2001 ingestuurd en wil graag de vier delen van de AD Chartasreeks voor een totaal bedrag van *f* 75,- ontvangen.

Naam:

Adres:

Plaats:

Telefoon:

Opsturen naar: ADC, Broederweg 16, 8261 GT Kampen